

elevhälsoportalen

Att tänka på när eleverna fyller i hälsoenkäter

Om man vill arbeta enligt Elevhälsoportalens arbetsmodell, har hälsoenkäter i skolan två syften: Det ena är att ge underlag för hälsosamtalet där den enskilda elevens hälsa och situation följs upp. Det andra är att ge skolor och kommuner underlag kring hälsoläget bland eleverna som grupp. Denna information kan hjälpa skolor (och kommuner) att prioritera sitt hälsofrämjande arbetet. Tipsen nedan tar hänsyn till hälsoenkäternas bägge syften.

Hälsoenkäter ger viktigt information om hälsoläget bland elever, oavsett vilka frågor som den specifika skolan inkluderar i sin enkät. Tipsen i detta dokument ska ses som hjälpmedel till skolorna, inte som rekommendationer eller en manual. Varje skolsköterska avgör själv den lämpligaste processen när det gäller att fylla i hälsoenkäter, baserat på de lokala förutsättningarna.

Var och hur?

För den statistiska sammanställningen spelar det ingen roll hur eleverna fyller i enkäterna, men för elevernas skull kan det vara bra att tänka på vissa saker:

Avskildhet

Eleverna bör fylla i hälsoenkäterna under skoltid. Eleverna behöver inte sitta i enskilda rum om detta är svårt att få till, men det är viktigt att varje elev får möjlighet att fylla i sin enkät i lugn och ro utan att någon annan kan se svaren. Därför är det bra om eleverna inte sitter för nära varandra. Om möjligt kan man dela upp eleverna i halvklasser, eller mindre grupper, för att skapa mer utrymme mellan dem.

Vuxen närvaro

När eleverna fyller i hälsoenkäterna bör minst en vuxen person vara närvarande för att svara på eventuella frågor och se till att alla får möjlighet att fylla i enkäten ostört. Denna eller dessa personer bör vara väl insatta i hälsoenkätens syfte och utformning. Exempel på lämplig person att närvara är skolsköterska eller annan insatt medlem av Elevhälsan.

Frågor och svar om Elevhälsportalens frågebatteri

Varför är frågorna konstruerade som de är?

I frågorna ingår ofta tidsperioder, som till exempel: ”om du tänker på en vanlig vecka..”/”..de tre senaste månaderna”. Dessa tidsperioder ska spegla en typisk period i elevens liv. Om eleven, till exempel, rest eller varit sjuk den senaste veckan, bör eleven istället svara baserat på en mer ”typisk” vecka, till exempel den innan de var sjuka, reste, eller liknande.

Varför är svarsalternativen konstruerade som de är?

Svarsalternativen är ofta angivna i intervaller. Detta för att hjälpa eleverna att minnas och undvika kravet på en *exakt* uppskattning. Om en elev är osäker på hur många timmar de är fysisk aktiva, till exempel, och därmed oroar sig för att hamna i ”fel” intervall, så kan ni kommunicera att det är ok att välja ett intervall efter bästa förmåga och sedan gå vidare i enkäten.

Svar som inte är 100 % ”korrekta” eller ”sanna” påverkar inte de statistiska sammanställningarna, som baseras på ett genomsnitt av en större mängd data. På individnivå bör varje svar ses som en del av ett större sammanhang, baserat på samtliga svar i hälsoenkäten i kombination med övrig information som framkommer under hälsosamtalet.

Får man ändra svaret under hälsosamtalet som skolsköterska?

Om det under hälsosamtalet framkommer att en elev svarat på ett sätt som inte reflekterar ett typiskt beteende eller vana (se exempel ovan), så är det ok (men inget krav) att ändra det angivna svarsalternativet. Ändring av ett svar bör ske i dialog med eleven samt med bakgrund av den helhetsbild som framkommer under samtalet.

Elevhälsportalen 2021